

УДК 338.64

Даценко Г.В.
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку та оподаткування
Вінницького торговельно-економічного інституту
Київського національного торговельно-економічного університету

ПОДАТОК НА ПРИБУТОК: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ТА СУЧАСНИЙ СТАН, КОНТРОЛЬ РОЗРАХУНКІВ ЗІ СПЛАТИ ПОДАТКУ

PROFIT TAXATION: FOREIGN EXPERIENCE AND MODERN SITUATION, CHECKING OPERATION OF CALCULATION OF TAX PAYMENT

АНОТАЦІЯ

Податок на прибуток – прямий, загальнодержавний податок, частка якого залишається в місцевих бюджетах з прогресивною ставкою податку. Він є основним бюджетоутворюючим податком в Україні. Проте кожного року країна недоотримує заплановані до сплати суми податку, що призводить до негативних соціально-економічних наслідків. Від обсягу та рівня сплати податку на прибуток залежить подальший розвиток не тільки великого, але й малого та середнього бізнесу в Україні. Тому покращення сучасного фіскального стану податку та підвищення ефективності контролю за його сплатою знаходяться серед найважливіших економічних проблем.

Ключові слова: податок на прибуток, загальнодержавний, прогресивна ставка, податковий контроль, ставка оподаткування.

АННОТАЦИЯ

Налог на прибыль – прямой, общегосударственный налог, доля которого остается в местных бюджетах с прогрессивной ставкой налога. Он является основным бюджетообразующим налогом в Украине. Однако каждый год страна недополучает запланированные к уплате суммы налога, что приводит к негативным социально-экономическим последствиям. От объема и уровня уплаты налога на прибыль зависит дальнейшее развитие не только крупного, но и малого и среднего бизнеса в Украине. Поэтому улучшение современного фискального состояния налога и повышение эффективности контроля за его уплатой находятся среди важнейших экономических проблем.

Ключевые слова: налог на прибыль, общегосударственный, прогрессивная ставка, налоговый контроль, ставка налогообложения.

ANNOTATION

Profit taxation is a direct, countrywide tax, the part it remains in local budgets with the progressive rate of taxation. It is the main budget-making tax in Ukraine. However, every year Ukraine does not adhere to projected tax payments, and it leads to some negative social-economical fallouts. The further development of big, medium and small business depends on amount and level of profit tax payment. Thus, the increase of current fiscal condition of taxation and the development of efficiency of payment control are considered to be the most important economic problems.

Key words: profit tax, countrywide, progressive rate, tax control, taxation rate.

Постановка проблеми. В сучасних умовах функціонування економічного середовища кожне підприємство прагне максимізувати свій прибуток. Саме для стимулювання підприємницької діяльності, забезпечення її зростаючого розвитку необхідно створити оптимальну податкову систему, яка б забезпечувала стабільний дохід до державного бюджету, одночасно не обтяжуючи підприємців. Тому важливим є дослідження особливостей оподаткування прибутку

підприємств не лише як потужного фіскального інструменту, але й з точки зору його регулятивних функцій.

Податок на прибуток підприємств має широкі можливості для регулювання і стимулювання підприємницької діяльності. Цей вплив може здійснюватися як завдяки диференціації ставок оподаткування за різними видами діяльності, так і завдяки наданню пільг у виробництві пріоритетних товарів. Але в нашій країні можливості щодо використання податку на прибуток як регулюючого фактору дещо обмежені його великим бюджетним значенням.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження питання оподаткування прибутку підприємств та контролю за правильністю й своєчасністю його сплати займалися такі вчені, як, зокрема, Л.В. Гуцаленко, В.А. Дерій, М.В. Лундін, Ф.Ф. Бутинець, М.Я. Дем'яненко, Л.М. Кіндрацька, М.М. Коцупатрій, В.Б. Москавовський, П.Т. Саблук, П.Я. Хомин.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Проте приділялось мало уваги саме дослідженню зарубіжного досвіду та дійсного сучасного стану щодо повноти та своєчасності сплати, а також контролю розрахунків зі сплати податку на прибуток.

Мета статті полягає у вивченні зарубіжного досвіду щодо стягнення податку на прибуток підприємств та дослідження його сучасного стану в Україні, а саме розгляду недоліків та пошуку шляхів їх вирішення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасний стан економіки нашої держави вимагає загострення уваги на проблемах оподаткування, зокрема формування розумного підходу до вирішення проблем податкового навантаження на суб'єктів господарювання. Тому виникає необхідність виваженого підходу до визначення переваг та недоліків прибуткового оподаткування підприємств, що дасть широкі можливості для стимулювання і розвитку підприємництва.

Податок на прибуток – це прямий, загальнодержавний податок, який є основним бюджетоутворюючим податком [1, с. 34].

Платниками цього податку можуть бути як резиденти, так і нерезиденти.

Платниками-резидентами є суб'єкти господарювання, а саме юридичні особи, які провадять господарську діяльність як на території України, так і за її межами; Національний банк України, що здійснює розрахунки з Державним бюджетом України відповідно до Закону України «Про Національний банк України»; Управитель фонду операцій з нерухомістю, який здійснює діяльність відповідно до Закону України «Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю» щодо операцій і результатів діяльності із довірчого управління, що здійснюється таким управителем через фонд.

Платниками-нерезидентами є юридичні особи, які утворені в будь-якій організаційно-правовій формі та отримують доходи з джерелом походження з України, за винятком установ та організацій, що мають дипломатичні привілеї або імунітет згідно з міжнародними договорами України; постійні представництва нерезидентів, які отримують доходи із джерелом походження з України або виконують агентські (представницькі) та інші функції стосовно таких нерезидентів чи їх засновників.

Об'єктом оподаткування є прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку).

Базою оподаткування є грошове вираження об'єкта оподаткування. Базова (основна) ставка податку становить 18% [2].

Платник податку, у якого річний дохід (за вирахуванням непрямих податків), визначений за правилами бухгалтерського обліку за остан-

ній річний звітний (податковий) період, не перевищує двадцяти мільйонів гривень, має право прийняти рішення про незастосування коригувань фінансового результату до оподаткування на усі різниці (крім від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових років), визначені, відповідно до положень Податкового кодексу України, не більше одного разу протягом безперервної сукупності років, в кожному з яких виконується цей критерій щодо розміру доходу.

Розглянемо історичні етапи з оподаткування прибутку підприємств в Україні (табл. 1).

Як видно з табл. 1, ставка податку з кожним роком зменшується. Зокрема, з 1991 року до 2016 року ставка зменшилась з 35% до 18%. Найвищою ставка податку була у 1991 році – 35%, найменшою – у 1992, 2014, 2015, 2016 роках – 18%.

Саме прибутковий податок відіграє важливу роль у фінансовому регулюванні економіки. Регулюючий механізм цього податку реалізується через диференціацію ставок оподаткування за різними видами діяльності платників і пільгове оподаткування виробництва пріоритетних товарів для тих напрямів формування і використання фондів, в яких зацікавлено суспільство. За допомогою податку на прибуток можна регулювати вибір тієї або іншої правової форми організації бізнесу; напрями розподілу прибутку (накопичення або споживання); розподіл трудових і матеріальних ресурсів між окремими сферами господарської діяльності; вибір методів фінансування інвестицій (самофінансування, залучені і позичкові засоби); розподіл і перерозподіл ВВП; темпи економічного зростання на макро-рівні [3, с. 282].

Таблиця 1

Історичні етапи з оподаткування прибутку підприємств в Україні [1, с. 36]

Період (роки)	Нормативний документ	Об'єкт оподаткування	Ставка
1991 рік	Закон УРСР «Про систему оподаткування» від 25 червня 1991 року	Прибуток	35%
1992 рік	Закон України (ЗУ) «Про оподаткування доходів підприємств та організацій» від 21 лютого 1992 року	Валовий дохід	18%
1993 рік (I квартал)	Декрет КМУ «Про податок на прибуток підприємств та організацій» від 26 червня 1992 року	Прибуток	30%
II квартал 1993–1994 роки	ЗУ «Про оподаткування доходів підприємств та організацій» від 21 лютого 1992 року	Валовий дохід	30%
1995–1996 роки	ЗУ «Про оподаткування прибутку підприємств» від 28 грудня 1994 року № 334/94-ВР	Прибуток = виручка від реалізації – собівартість	30%
1997–2003 роки	ЗУ «Про оподаткування прибутку підприємств» від 22 травня 1997 року № 283/97-ВР	Прибуток = валовий дохід – валові витрати – амортизація	30%
2004–2010 роки			25%
1 квітня 2011 року; 1 січня 2012 року; 1 січня 2013 року; 1 січня 2014 року	Податковий кодекс України в ід 2 грудня 2010 року № 2755-VI	Прибуток = доходи звітного періоду – собівартість – інші витрати звітного податкового періоду	23%;
1 січня 2015 року			21%;
1 січня 2016 року			19%;
		Бухгалтерський фінансовий результат (за П(С)БО чи МСФЗ), відкоригований на різниці	18% базова (основна)

Податок на прибуток підприємств відіграє велику роль у фінансовому регулюванні економіки. Зокрема, наприкінці 2015 року у зведеному бюджеті відбулося зменшення частки податкових доходів на 1,5 в. п. (відсоток від оподаткування). У державному бюджеті цей показник не змінився внаслідок перерозподілу коштів податку на доходи фізичних осіб між бюджетами. Зміни в сегменті податкових надходжень пов'язані з падінням надходжень податку на прибуток підприємств, внутрішнього ПДВ, а також зі зменшенням надходжень від оподаткування імпортованих операцій, а саме податку на додану вартість, акцизного податку та ввізного мита (табл. 2).

За три квартали 2015 року до державного бюджету надійшло 28,1 млрд. грн. податку на прибуток, що на 5,0 млрд. грн. менше, ніж попереднього року. Таке зменшення було прогнозованим через застосування авансового механізму сплати податку, за яким розмір податкового зобов'язання визначається з огляду на результати попереднього року.

Сплату податку до бюджету зменшили підприємства усіх секторів, окрім державного. Так, найбільше за обсягом скорочення обсягів надходжень продемонстрували приватні підприємства (-31 млрд. грн.). Порівняно з попереднім

роком обсяг скорочення становив 16,3%, проте фінансовий сектор (банки та страхові компанії) скоротили відрахування більш як удвічі, або на 1,2 млрд. грн. Надходження податку підприємств державного сектору показали позитивну динаміку, продемонструвавши незначне збільшення, а саме на 0,1 млрд. грн., або на 3,2% (рис. 1).

Як бачимо з діаграми, найбільше надходжень з податку на прибуток здійснюється за рахунок приватних підприємств. Найменше – банків та страхових компаній. Такі зміни зумовлені кризою в країні, нестабільністю валюти та податковим тягарем. Деякі суб'єкти господарювання припинили свою діяльність, частина інших ухиляються від сплати податку шляхом заниження прибутку чи пошуку «лазівок» у законодавстві.

В Україні малі та середні підприємства є передумовою сталого економічного зростання, створення нових робочих місць, зміцнення економіки регіонів. Більш за все їх пригнічує податковий тягар. Це призводить до таких негативних наслідків, як спад ділової активності суб'єктів господарювання, відтік національного капіталу за кордон, тінізація економіки.

За рівнем податку на прибуток Україна зараз стоїть на одному рівні з Білоруссю. Якщо вже Україна почала податкову реформу, то було б справедливо розібратися, наскільки ставка за податком на прибуток відрізняється від ставок інших країн. Найнижча ставка податку на прибуток зафіксована в офшорних зонах. Наприклад, на острові Мен, Бермудських та Кайманових островах податок на прибуток становить 0%. Проте саме там проводяться найбільші махінації з грошовими коштами та матеріальними цінностями. Є країни, про які можна сказати, що вони є напівофшорами. Це Ліхтенштейн та Кіпр, де ставка податку на прибуток становить 12,5%. Такими низькими ставками ці країни залучають закордонні активи, через що вони стали осередком незаконного бізнесу.

Є країни, де податок на прибуток значно вище, ніж в Україні. Ставки податку на прибуток таких країн наведено у табл. 3.

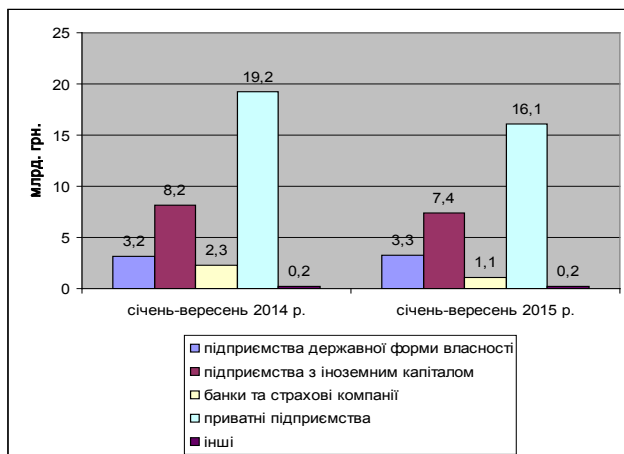

Рис. 1. Надходження податку на прибуток підприємств різних форм власності у січні-вересні 2013–2015 років [4, с. 25–26]

Таблиця 2

Структура доходів зведеного та державного бюджетів у січні-вересні 2013–2015 років

Доходи	Зведений бюджет			Державний бюджет		
	2013 рік	2014 рік	2015 рік	2013 рік	2014 рік	2015 рік
Податкові надходження, з них:	80,5	78,3	76,8	78,5	75,9	75,9
податок на доходи фізичних осіб	16,1	15,8	15,0	2,2	2,7	8,4
податок на прибуток підприємств	13,1	10,0	6,7	16,9	12,8	7,4
збори за спеціальне використання природних ресурсів	6,5	6,9	5,0	4,0	4,6	5,7
податок на додану вартість	28,8	28,2	27,8	37,6	36,3	34,1
акцизний податок	8,5	9,8	9,6	10,8	12,5	11,8
податки на міжнародну торгівлю та зовнішні операції	3,0	2,6	5,9	3,9	3,4	7,1
рентна плата, збори на паливно-енергетичні ресурси	1,4	1,4	1,0	1,8	1,8	1,2
інші податкові надходження	3,1	3,6	5,8	1,3	1,8	0,2

Таблиця 3
Ставки податку на прибуток в зарубіжних країнах

Країни	Податок на прибуток за 2015 рік
Ставки податку на прибуток в зарубіжних (розвинутих) країнах	
США	40%
Німеччина	29,6%
Італія	31,4%
Бельгія	34%
Японія	35,65%
Країни, що розвиваються	
Польща	19%
Латвія	15%
Литва	15%
Румунія	16%
Туреччина	20%
Чехія	19%

Зазначимо, що високі ставки застосовують країни з усталеною економічною моделлю, економічно сильні та з високим рівнем соціального забезпечення населення. Загалом виходить, що ставка податку на прибуток в Україні близька до ставки інших країн, які теж ще знаходяться на стадії розвитку. Але, швидше за все, було б раціонально подумати про зниження ставки податку на прибуток в Україні до рівня 15%, оскільки це могло б привести до розвитку бізнесу та виходу його з «тіні».

В Україні у 2017 році планується ввести ставку податку на прибуток у 17%.

Рівень податкового навантаження в Україні оцінюється по-різному. Майже всі експерти, які займаються оцінкою інвестиційного клімату, вважають, що він є несприятливим, оскільки оподаткування реального сектору економіки надто обтяжливе. Більшість підприємців також вважають, що сучасна економічна ситуація в нашій країні не сприяє розвитку підприємницької діяльності, що важкий тягар податків призводить до таких негативних наслідків, як зниження ділової активності суб'єктів підприємницької діяльності, «тонізація» економіки, відтік національних капіталів за кордон. Внаслідок цього знижуються надходження в бюджет, зростає соціальна напруженість у суспільстві [5].

Проблемою в Україні стало недосконале розширення податкових пільг ще у 2011 році, внаслідок чого додаються зловживання з боку суб'єктів підприємницької діяльності. Тому одним із головних завдань під час застосування податкових пільг в українській практиці залишається здійснення контролю за їх цільовим вжитком і недопущенням використання їх у схемах мінімізації сплати податків суб'єктами підприємницької діяльності. У зв'язку з цим доцільним під час розгляду цього питання є застосування принципу податкового стимулювання потенційно ефективних інвестицій-

них проектів, а не просто надання платниками податків права на користування податковими пільгами під час здійснення певних господарських операцій або діяльності у певних секторах національної економіки. Також варто подумати і про реальне впровадження інвестиційного податкового кредиту, тобто не арифметично збільшити величину прибутку підприємств, а стимулювати його до реінвестування в оновлення виробництва і запровадження нових технологій [6].

За новою моделлю оподаткування, яку планують ввести у 2017 році, планується ввести інвестиційний податковий кредит. Йдеться про можливість зменшення податкових зобов'язань для підприємств, які з 1 січня 2016 року до 31 грудня 2018 року будуть здійснювати капітальні інвестиції. Вимоги такі: по-перше, це інвестиції у матеріальні активи; по-друге, мінімальний строк корисного використання таких активів становить не менше 4 років; по-третє, такі активи будуть введені в експлуатацію в період з 1 січня 2016 року до 31 грудня 2018 року.

Розмір інвестиційного податкового кредиту може становити 30% від балансової вартості окремого матеріального активу або їх сукупності, але не більше 50% від розміру податкових зобов'язань за окремий звітний період. Залишок невикористаного інвестиційного податкового кредиту може бути перенесений на наступний податковий період.

Одним з основних питань податкового контролю є перевірка правильності обчислення і повноти сплати податку на прибуток. Під час перевірки інспектор перш за все визначає, хто є платником податку на прибуток відповідно до законодавства України. Особлива увага приділяється резидентству платників, правильності їх реєстрації в податкових органах [7, с. 57].

Метою здійснення контролю розрахунку податку на прибуток є встановлення відповідності чинному законодавству методики його нарахування. Серед основних етапів контролю розрахунків виділяють такі: перевірка правильності визначення прибутку, до якого застосовується податкова ставка; перевірка правильності визначення валових доходів та валових витрат; перевірка правильності застосування ставки до бази оподаткування; перевірка правильності зменшення податкових зобов'язань; перевірка правильності ведення обліку по розрахунках з бюджетом щодо податку на прибуток та відповідності даних розрахунків даним бухгалтерського обліку; перевірка повноти та своєчасності сплати податку на прибуток [8].

Щодо перевірки податкової звітності з податку на прибуток, то вона здійснюється у три етапи:

1) підготовчий – аналіз та узагальнення інформації про платника податку з внутрішніх (установчі документи, декларації й результати документальних перевірок тощо) та зовнішніх джерел про можливі ризики мінімізації подат-

кових зобов'язань або ухилення від оподаткування тощо;

2) перевірочний – безпосереднє проведення камеральних або невізних документальних перевірок на підставі виявлених факторів ризику;

3) підсумковий – оформлення результатів проведених перевірок і (або) формування обґрунтованих висновків, передача їх до підрозділів податкового контролю юридичних осіб та податкової міліції [9, с. 114].

Важливою також є перевірка правильності оформлення декларації про прибуток підприємства. Під час попередньої перевірки декларації контролю підлягають своєчасність подання податкових декларацій з податку на прибуток; дотримання вимог щодо порядку заповнення залежно від того, в якій формі подається декларація; наявність необхідних додатків і узгодженість звітних даних; правильність арифметичних підрахунків та визначення сум оподатковуваного прибутку або збитку за звітний період.

Під час визначення фінансових результатів від здійснення товарообмінних операцій, пов'язаних із зовнішньоекономічною діяльністю, посадовою особою податкової служби враховується позитивна чи негативна різниця результатів перерахування дебіторської і кредиторської заборгованості в іноземній валюті. Під час проведення перевірки виявляється правомірність відображення прибутку чи збитку від продажу цінних паперів. Інспектор перевіряє повноту відображення операцій в бухгалтерському обліку. Далі перевіряються правомірність і повнота перерахунку дебіторської заборгованості, причому контролюється перерахунок за кожною дебіторською заборгованістю, а також контролюються повнота і правильність відображення сум перерахунку на рахунках бухгалтерського обліку.

Перевіряючий аналізує пооб'єктне перевищення виторгу від продажу основних фондів, а також відображення цих сум в бухгалтерському обліку. У ході перевірки здійснюється контроль за правильністю проведення індексації (балансової вартості груп основних фондів і нематеріальних активів) та її відображення в бухгалтерському обліку. Далі увага звертається на кожен випадок безоплатного одержання товарів. При цьому важливо встановити причину передачі, а також повне і своєчасне відображення в обліку.

Під час перевірки встановлюється правильність оформлення вартості робіт і послуг, наданих без компенсації їхньої вартості. Перевіряється вартість матеріальних цінностей, переданих платником податку утримувачу відповідно до договорів зберігання і використаних ним у власному виробництві чи господарському обороті і виробництві. Крім цього, під час перевірки увага звертається на правильність формування бухгалтерських записів сум від перерахунку доходу з завершених довгострокових договорів у разі завищення суми податкових

зобов'язань. Окремо перевіряється облік балансової вартості матеріалів, сировини.

Далі в ході перевірки аналізуються операції, з яких проведені суми отриманих штрафів і неустойок [7, с. 77].

Незважаючи на численні зміни, що спрямовані на вдосконалення податкової системи України, вона має ряд недоліків. Серед них слід назвати відсутність економічно обґрунтованого балансу між фіскальною і регулюючою функціями податків, зокрема податку на прибуток; недостатньо ефективну систему державного податкового регулювання, його неузгодженість із завданнями економічної політики держави; наявність проблем у тривалості базових податкових періодів (щоквартальне декларування і сплата податку на прибуток, тоді як у європейських країнах це відбувається раз на рік), що погіршує позиції України в міжнародному рейтингу простоти ведення бізнесу за показником «кількість платежів на рік» та збільшує витрати суб'єктів підприємницької діяльності на сплату податків; нестабільність та неузгодженість податкового законодавства з нормами, які складають інші інститути фінансового законодавства або входять до інших галузей законодавства; порушення принципу справедливості в оподаткуванні, невиконання податковою системою функції перерозподілу доходів від багатих до бідних; недосконалу систему адміністрування податків і зборів, внаслідок якої виникають проблеми щодо контролю сплати податку на прибуток та неефективності контрольних дій; низький рівень податкової культури, широке розповсюдження схем мінімізації та ухилення від сплати податків, що призводять до зростання податкової заборгованості платників перед бюджетом; нераціональну систему податкових пільг, що спричиняють порушення принципів справедливості в оподаткуванні та призводять до зниження фіскальної ефективності основних податків.

Обов'язково мають враховуватись сучасні реалії та вітчизняні традиції ведення бізнесу, особливості менталітету платників, і на основі цього слід визначати можливості розробки своєї конкурентної стратегії, зокрема, у системі оподаткування. Проблема колізій у сфері оподаткування має вирішуватись не тільки шляхом приведення у відповідність законодавства із Конституцією України та усунення наявних суперечностей між законами та підзаконними нормативно-правовими актами, але й шляхом застосування норм, що спрямовані на вирішення суперечностей у праві взагалі [10, с. 64].

У зв'язку з цим можна виділити такі напрями реформування податку на прибуток: стабілізувати податкову систему шляхом узгодження податкового законодавства з нормами бюджетного, цивільного та господарського кодексів, тоді контрольні дії стануть ефективнішими; посилити контрольні заходи за сплатою податку на прибуток; знизити податкову

ставку за умови реінвестування прибутку (що і планується зробити у 2017 році); запровадити альтернативне мінімальне оподаткування у вигляді додаткового податку на невиробниче споживання, пов'язане з утриманням апарату управління та іншими важко контрольованими загальногосподарськими витратами; створити стимули для місцевих органів влади в зацікавленості розвитку малого бізнесу на її територіях; для платників єдиного податку за використанням праці найманих працівників без належного оформлення трудових відносин посилити відповідальність.

Висновки. Таким чином, податок на прибуток підприємств є одним з найбільш потужних джерел формування бюджетних ресурсів, який забезпечує державі можливість повноцінного фінансування її основних функцій.

Зменшення податкового навантаження на декілька відсотків, якщо суттєво і не вплине на величину податкових зборів, безумовно, дасть позитивний ефект для суб'єктів господарювання. Позитивний ефект полягатиме у вивільненні коштів на підприємстві та спрямуванні їх на інвестиції, інновації, поліпшення структури підприємства та матеріального забезпечення працівників. Тому реформування податкової системи в Україні потребує узгодженості, повинно забезпечувати прозорість та чітку регламентованість, що зумовить ефективні контрольні дії відповідних органів. Держава повинна виступати стимулятором для вітчизняних виробників.

Подальші дослідження системи оподаткування в Україні, зокрема, щодо податку на прибуток доцільно проводити у двох векторах, а саме у напрямках оптимізації державних коштів в умовах кризи та нестабільності економіки, а також пошуку нових шляхів зменшення боргових навантажень на державний бюджет.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Ковач С.О. Облік і звітність розрахунків за податком на прибуток підприємства в умовах законодавчих змін / С.О. Ковач, К.В. Безверхий // Бухгалтерський облік і аудит. – 2015. – № 4. – С. 34–43.
2. Податковий кодекс від 2 грудня 2010 року № 2755-VI: зі змінами та доповн. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/page>.
3. Мельник П.В. Податкова система : [навч. посібник] / П.В. Мельник ; [за заг. ред. П.В. Мельника, В.Л. Андрущенка, І.А. Прокопенко, Ю.В. Панура, О.С. Іванишина, Т.В. Турчак, Т.В. Смірнова, Ю.І. Туряньського та ін.]. – К. : Кондор, 2014. – 698 с.
4. Бюджетний моніторинг: аналіз виконання бюджету за січень-вересень 2015 року / [В.В. Зубенко, І.В. Самчинська, А.Ю. Рудик та ін.] ; ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-II) впровадження», USAID. – К., 2015. – 72 с.
5. Якимова А.М. Вітчизняний та зарубіжний досвід справляння податку на прибуток підприємств / А.М. Якимова, О.В. Прищона // Економіка і регіон. – 2012. – № 3(34). – С. 211–215.
6. Ободзінська Ю.В. Проблеми функціонування механізму оподаткування прибутку підприємств в Україні / Ю.В. Ободзінська // Збірник студентських наукових праць. – 2013. – № 2. – С. 28–36.
7. Зайцев О.В. Податковий менеджмент: Конспект лекцій : в 2 ч. / О.В. Зайцев, О.В. Галахова. – Суми : Вид-во СумДУ, 2009. – Ч. 2. – 2009. – 157 с.
8. Лукіна А.О. Особливості контролю розрахунків по податку на прибуток / А.О. Лукіна, І.В. Гріщенко [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=67892>.
9. Найденко О.Є. Податковий контроль : [навчальний посібник] / О.Є. Найденко. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2012. – 224 с.
10. Патарідзе-Вишинська М.В. Концепція оподаткування прибутку в контексті податкової реформи: порівняльний аспект / М.В. Патарідзе-Вишинська // Вісник Київського інституту бізнесу та технологій. – 2012. – № 2. – С. 62–65.